

Szerkesztőség

Arad, Acsoev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS:

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 1080 L/
Fél évre ... 540 L/
Negyed évre ... 270 L/
Havonta ... 90 L.

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több.

Ki győzött Albaiulián?

A különböző pártállású bucaresti-i lapok mérlege a vasárnapi kongresszusról. — Maniut sem engedték vonatra szállni. — Iorga nevezetes távirata. — A kiskapusi állomásfőnököt darabokra tépte a tömeg. — Véres parasztek a szónoki emelvényen.

A kormány permanenciában marad.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A fővárosi sajtó élelken kommentálja az alba-iuliai eseményeket és a kongresszussal kapcsolatban azon a véleményen van, hogy a nemzeti-parasztpárt tömegeinek felvonultatása, — bármilyen impozáns is volt az, — nem hozta meg a várt eredményt. A lapok nagyrésze azért roppant fontosságot tulajdonít a kongresszusnak és különösen az ellenzéki sajtó-organumok úgy találják, hogy a kongresszus nem volt céltalan, annak eredménye rövidesen mutatkozni fog. Természetes, — írják ezek a lapok — a kormány most már teljes mértékben belátja tehetetlenségét és a nép akarata száz százalékban győzni fog. Az egyes bucaresti-i lapok különben a nemzeti-parasztpárti nagygyűlések és az alba-iuliai kongresszus lefolyásának eddig még nem tudott részleteit a következőkben közlik és részletesen beszámolnak a gyűlések után történetekről.

A kongresszus utáni események.

Gyulafehérvárról a tömeg hatalmas csoportokban gyűlésezett Bucuresti felé — írja a Dimineata — a kivezényelt karhatalmi alakulatok azonban mindent elkövettek, hogy a felvonulókat a bucaresti-i utirányból eltereljék. Ellenőrizhetetlen hírek szerint hétfőre virradó éjjel Fogarasra katonaság fogta körül azt a 16—17 autót, amelyen a brassói és székelyföldi delegátusok utaztak visszafelé. Az autókat bevitték Fogarasra, az utasokat elszállásolták, majd reggel leigazoltatás után egyenként engedték tovább őket. Reggel hét órakor újabb hét autó futott be Fogarasra. Ezek is Bucurestibe igyekeztek, a karhatalmi alakulatokat azonban nem kerülhették el. A csendőrség leigazoltatta őket, majd kiadta a parancsot, hogy minden autónak abba a városba kell mennie, ahonnan való. Az autók utazó tekintélyes nemzeti-pártiak erre rögtönzött népgyűlést tartottak a pályán, ahol az összegyűlt nemzeti-parasztpárti érzelmű lakosság elkeseredetten tiltakozott a kormány terrorisztikus eszközei ellen. A Drepateea szerint Maniu Gyulát sem engedték tovább utazni. A pártvezérnek az eredeti terv szerint hétfőn reggel kellett volna Bucurestibe érkeznie. A gyűlésről elvonuló tömeg elől azonban elzárták a pályaudvart s még Maniunak sem engedték meg, hogy vonatra üljön, mire autóra ült és Szeben felé vette útját.

Maniut szombaton fogadja a régenstanács.

A kormányhoz érkezett jelentés szerint az alba-iuliai kongresszuson résztvevő parasztek vasárnapi reggel hétfőre virradó éjszakán fokozatosan hagyták el a várost. A jelentés mint biztos tény említi meg, hogy mindnyájan hazautaztak. Maniu Gyula tegnap este 11 órakor autón Popovici Mihály társaságában Bucurestibe érkezett Holnapra összehívják a párt vezérő-bizottságát, amely dönteni fog

arról, hogy a régenstanácsnak Maniu személyesen nyújtsa-e át az alba-iuliai rezolúciót, vagy pedig más uton juttassák azt el. Egyes politikai körök szerint a régenstanács nem fogadja Maniu Gyulát csak a május 10-iki ünnepek után, valószínűleg szombaton. Illetékes nemzeti-parasztpárti körök kategorikusan megcáfolják azt a hírt, hogy Maniu audienciát kért volna a régenstanástól.

Nézeteltérés Maniu és Mihalache között?

A kormányhoz közel álló helyen szerzett információ szerint a kongresszus folyamán a két nemzeti-parasztpárti vezér, Maniu és Mihalache között súlyos nézeteltérések történtek. Epen ezért Mihalache még vasárnap este utazott autón Bucurestibe, míg Maniu csak tegnap este vonaton érkezett meg. A nemzeti-parasztpárti körök erősen cáfolják az elmentétekről elterjedt híreket, ezzel szemben azonban Bucurestiben nyílt titok, hogy a két vezér között majdnem szakadásra került a sor. Az Adeverul ezzel kapcsolatban leszögezi, hogy egyedül Maniu Gyulának köszönhető, hogy a alba-iuliai kongresszus törvényes kereteken belül folyt le. A lap szerint most már bizonyos, hogy az ellenzék és a kormány küzdelmében a nemzeti-parasztpárt kerekedik felül és végül is kormányra jut. Iorga lapja, a Neamul Romanesc egy táviratot közöl, amelyet — mint már közöltük is — Iorga küldött Maniunak a kongresszus alkalmából. A táviratban Iorga kifejti azt az óháját, hogy a liberális kormány minél előbb távozzék és hogy az alakuló új kormányban a nemzeti-parasztpárt értékes személyei szerepet kapjanak. „Soha nem volt mellegebb kapcsolat a román lelkek között, mint ma — írja táviratában Iorga. — Mindannyian tudjuk és

A fővárosi tömeg farkasszemet nézett a csendőrséggel.

A nemzeti-parasztpárt bucaresti-i nagygyűlésén — a lapok egyöntetű megállapítása szerint — közel huszezer főnyi tömeg gyűlt egybe és lelkesen tüntetett vezérével mellett. A bucaresti-i felvonulás már a kora reggeli órákban kezdődött. Megmozdult egész Ilfov, Vlasca és Jalomita megye és a főváros felé vezető országutak megteltek gyalogló parasztekkel. A gyűlés megkezdése előtt sűrű kifakadások hangzottak el a kormány ellen és állandóan a kormány távozását követelték.

— Le a kormánnyal! — Le a kinczokkal! — hangzott minduntalan a nép közül.

A gyűlés első szónoka Madgearu volt, a ki azzal kezdte beszédét, hogy Vlasca és Dambovita megyékben terrorizáltak és súlyosan megverték azokat, akik a gyűlésre indultak. A verekedésnek több súlyos sebesültia van s ezek közül az egyik haldoklik. Ioanitescu részletesen vázolja a véres történeteket és

érezzük, hogy eggyé kell forrasztani vérből és érzésben ezt az országot mindörökké. Soha sem volt olyan erős népakarat, mint épen ma, hogy a törvényességet uralomra juttassák az országban.”

Több ujságírórt őrizetbe vettek.

Taranaut, a Dimineata munkatársát letartóztatták és Jilavára vitték, mert riasztó híreket terjesztett arról, hogy a parasztek több vonatot hatalmukba kerítettek és Bucuresi felé indultak. Ugyancsak letartóztatták hasonló tudósítás miatt Cazana ujságíróját is, az Ullstein lapok budapesti tudósítóját. A clujj Patria bucaresti-i tudósítóját telefonálás közben tartóztatta le egy polgári ruhába öltözött ezredes, elszedte tőle kéziratait, majd szuronyos katonák között kísértette az állomás rendőrpáncsnoksághoz. Alba-iuliai jelentés szerint ott egy külföldi ujságírórt vettek őrizetbe, aki távirati uton akarta eljuttatni lapjához a kongresszusi események hűséges beszámolóját. Vasárnap éjjel különben a prágai, bécsi és königsbergi rádió-leadóállomások már részletesen beszámoltak a kongresszus eseményeiről. Jelentésük szerint Alba-Iulián kétszáz ezer ember gyűlt össze. A hatalmas tömeg először nemzetgyűlésnek nyilvánította magát, majd követelte a teljes akciószabadságot.

Véres jegyvizsgálat Kiskapus állomásán.

Bratianu-Vintila kormányelnök a kormány tagjait már vasárnap reggel sürgősen magához rendelte Bucurestibe. Azóta a kormány valamennyi tagja együtt van, hogy figyelemmel kísérje az eseményeket és megtegye a szükséges intézkedéseket. Eddig meg nem erősített híresztelések szerint tegnap délután a kiskapusi állomáson véres esemény játszódott le. A kongresszusról Bucuresti felé igyekvő parasztek hatalmas tömegekben szállták meg a beérkező vonatokat. Miután azonban nem váltottak jegyet, az állomásfőnök razziálni kezdte a vonatot s a jegynélkülieket le akarta szállítani. A tömeg erre zavarodni kezdett, majd körül vette az állomásfőnököt, akit a szó szoros értelmében szétmancsoltak. Az erről szóló értesülésünket minden esetre a legnagyobb fenntartással közöljük.

maga mellé a szószékre emel több parasztot, akiknek ruhája csupa vér. A látványra a tömegben leirhatatlan elkeseredés vesz erőt és a pártvezérek alig tudják lecsillapítani a fel-dühödött tömeget.

Mirtó Edmund elmondja, hogy vasárnap közel félmillió ember gyűlt össze a párt különböző gyűlésén, hogy követelje az elnyomó liberális kormány eltávolítását.

— Multkor azt mondotta Mihalache: fegyvert gulába! Ma azt fogja mondani 500 ezer embernek Alba-Iulián: szuronyt szegez!

Az utolsó szónok Madgearu, aki beszéde végeztével felolvassa a gyűlés határozatát, a mely szerint szolidaritást vállal az alba-iuliai kongresszus határozataival. Ezután felszólítja a jelenlevőket, hogy hétfőn mindannyian menjenek el az északi pályaudvarra Maniu fogadtatására. A tömeg csak a legnagyobb erőfe-

szítással tud elvonulni. A tereken és utcákon fémsisakos csendőrök és gyalogos katonák. A királyi-palota felé vezető útvonalon negyven-soros rajvonal áll és három század van tartalékban. A csendőrség farkasszemet néz az indulni akaró tömeggel. A tömeg megindul és erre hirtelen az első rajvonalak is megindulnak. Száz lépés után már szembekerülnek egymással. Működnek a puskatusok és a tömeg egy óra alatt teljesen eloszlik.

Fontos tanácskozás Maniu lakásán.

Ma délben Maniu lakásán ülést tartott a nemzeti-parasztpárt vezérő bizottsága és jövő magatartásáról tárgyalt. A Politika szerint az Alba-Julian kapott utasítás és felhatalmazás birtokában a párt megváltoztatja politikai offenzívájának céljait. A vezérő-bizottságot holnapra újból összehívták fontos határozat-hozatal végett.

Pótvizsgálat

a városi anyagraktár ügyében.

Nyilatkozik az anyagraktár vezetője, aki szerint a visszaélések hivatali elődje idejéből származnak.

(Arad, május 8.) Az aradvárosi anyagraktárban megindult vizsgálat — amelyről már beszámoltunk — váratlanul kitolódott, mert még egyes részletek megvilágítására volt szükség. Miután ezek a részletek technikai természetűek, a városi mérnöki hivatalnak jutott a feladat a pótvizsgálat megjelölésére. A pótvizsgálat, amelyet Muresán János városi főmérnök megbízásából Vass Barna városi mérnök végez, körülbelül két napig fog tartani és azután kerül sor a végleges jelentés megszüvegezésére és az állandó választmány határozatára.

Ma beszélgetést folytattunk az ügyben Vlaicu Miklós városi raktárnokkal, aki a következőket mondotta el:

— Én a visszaélésekben részes nem vagyok. Tíz hónap óta állok a városi anyagraktár élén, ahova épen azért küldöttek ki, hogy megszűnjének a visszaélések. Elődöm, Kradigati Aurél működése alatt történtek a vizsgálat folyamán felmerült visszaélések, nekem azokban semmi részem nincs. Az viszont tény, hogy a jelentés áthelyezésemet fogja kérni. Én még a múlt évben adtam be kérvényemet, amelyben azt kértem, rendeljenek vissza az anyagraktár éléről, mert tisztviselő vagyok és nem raktárnok. Ebben az évben megismételtem

kérelmet, amit most valószínűleg teljesíteni is fognak.

— A raktár könyveiben óriási rendetlenséget találtam. Ekkor elhatároztam, hogy regisztereket fektetek fel. Kértem a várostól két regisztert, azonban megtagadták a kérelmet azzal az indoklással, hogy nincsen rá pénz. Így papírvékre fektettem fel a regisztert. A raktárból kiutaló irás nélkül egy szál deszka nem ment ki, azonban le kell szögezmem, hogy az anyagok igen csekély ré-

Május végén áll bírái elé a bucuresti-i selyemfiú. Készül Gaetan ellen a vádirat. — Az ügyészség enyhítette a vádat a rablógyilkos zsurlegény ellen.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Három hónapi nyomozás után befejeződött a vizsgálat Gaetan György ellen és Ghica Ionescu ügyész már el is készítette Gaetan ellen a végleges vád alá helyezési indítványt. Valószínű, hogy néhány nap múlva elkészül a vádirat és május végén összeül a bucuresti-i esküdtbíró-ság, hogy ítélkezzen ebben a fantasztikus bűnügyben, amely annak idején világraszóló feltűnést keltett. Ma már nem kelt szenzációt ez a híradás, mert a különböző események és a három hónap távlatára fátyollal vonták be a Romani-allén levő kies villát. Leonida asszony lakhelyét, ahol most a gazdag asszony felszeme megvakult, teljes visszavonultságban éli életét. De nem sokat beszélnek már a szöke és karcu Gaetanról sem, aki a vacaresti-i börtön egyhangúságában várja, hogy mit szól majd az esküdtszék tettehez. Ma már Gaetan is a múlté. Ő is kiment a divatból.

A végleges vádálathelyezési indítvány rövid és összefoglalja tömören a rablótámadást. Leírja, hogy miképpen vette rá Gaetan Leonida asszonyt, hogy vegyen fel 800.000 lejt a bankból, miképp tudta meg az ezüst kazetta kinyitási titkát, hogy azután kis kalapácsával febeüsse az asszonyt és végrehajtsa precízen előkészített tervét. Ezek alapján az ügyészség sulyos és maradandó nyomot hagyó kinzással járó testisértséssel kombinált rablással vádolja meg Gaetan Györgyöt, a bucuresti-i mondainvilág szépreményű bojárifját, akiről megállapítja, hogy foglalkozása nincs, hanem „segéd-eszközök”-ből tartotta fenn magát. Ez a minő-

szé került be a raktárba, mert a szállítótól egyenesen a munkálat színhelyére vitték és én csak a szállító-lapot láttam, az anyagot nem. Mindenesetre nagyon vigyáztam és a múlt napokban is megtörtént, hogy észrevettem, egy munkálathoz szükséges anyagot háromszor rendelték meg. A szállítólapokat azonnal bemutattam Muresán János főmérnöknek. Tény, hogy az anyagraktárban visszaélések történtek, ezeket azonban az elődöm idejében követték el.

sítés kedvezőbb Gaetanra, aki ellen eredetileg rablógyilkosság kísérlete címén indult meg az eljárás.

A nők egykori kedvence különben, mint hirlík, teljesen visszanyerte lelki egyensúlyát és erős optimizmussal tekint az esküdtek verdiktje elé. Minden reggel frissen borotválkozik és olvassa azokat a leveleket, amikkel meg-meglepi egy-egy régi, hű barátja. — Egyébiránt egy meglegedett ember benyomását kelti. Tegnap Gaetan ismét a Rahova-uccai igazságügyi palotába hozták, ahol a vádtanács harmadszor döntött fogvatartásának meghosszabbítása mellett. A palota aulája ezuttal is tele volt emberekkel, de a feltűzőt szuronyu csendőr és börtönőr közt lépkedő Gaetan nem keltett feltűnést. Az elegáns, karcu, szöke fiatalember kíváncsian pillantgatott szét feltűrt felöltögallérija mögöl. Kereste népszerűségét, de az nem volt sehol. Alig nézett rá valaki közönyösen, semmitmondón. — A fővárosban a rossz gyerekeket ugyan még Gaetannal ijesztik a nevelők és a bucuresti-i nő, ha nagyon csunyát (vagy kedveset talán?) akar mondani lovagjának, ezt sugja feléje: „Gaetane!... de ez már nem az igazi. Népszerűségét elvesztette már teljesen a híres selyemfiú és ez valószínűleg jobban fáj neki, mint az, hogy a vádtanács újból meghosszabbította fogságát.

— Gomez elnököt meggyilkolták? Venezuelából érkezett távirat szerint, Gomez elnököt a lázadók meggyilkolták. A hír megerősítésre szorul.

Utközben.

Feljegyzésem életemről s eddigi pályafutásomról.

Írta: FEDÁK SÁRI.

A pozsonyi kislány Pesten.

1899. szeptemberben érkeztem Pozsonyba. Apám anyámat adta mellém mint vigyázó barátot. Szegény anyám, egy egész szezonon át kinlódott velem, míg végre is ütött a megváltás órája és visszamehetett Beregszászra. Mert ha van a világon anya, akihez nem illik a színház, az öltöző, az az én anyám! Pozsonyba úgy indultam, azzal a meggyőződéssel, hogy jólem függ a világ sorsa. Egyszázhusz forint havi fizetésem volt, Szegény Rella Iván, első direktorom, néha ijedten nézett rám. Segíteni nem lehetett, mert teljesen külön agybeli berendezéssel érkeztem és kezeletlen mindent és mindenkit körülöttem. Abból a világból jöttem, ahol nem hallottam egyebet, mint azt, hogy: Ezt ezért nem tehetem, azt azért nem tehetem, dirigáltam, azt hittem, abban rejlik a primadonnaság, ha valakitől félnék, ha valaki szeszélyes, ha valakinek bejegyzik a naprába a napjait, amikor nem játszhat, mert migrénje van. Mert akkoriban még ilyen divat járt! Még migrénjük volt a primadonnáknak. De Pozsonyról hadd beszéljen először a napló:

1899. október 6. Pozsony. Péntek.

Üdvözlég Pozsony! Kétség és remény között lépek arrogáns közönség elé. Meg fognak-e szeretni? El fognak-e fogadni? Lámpalázamat még fokozta az, hogy rosszakaratu direktorom (Ejnye, ejnye! Szerk.) október 6-án játszattott először. Mikor minden honleányának sirni, zokogni kellene és könnyeit gyászíránylással letörölni! Kellemetlen emlék köt első fellépésemhez. Mikor a „Bibliás asszony”

üvertürjét eljátszotta a zenekar, egyszerre a kétségheesett fiatalság elkezdte a Himnuszt énekelni. A függönyön keresztül hallgattuk. Szörnyű kísérteties hangok kísérték ki a deszkákra — mikor először játszottam. Azt mondják, ami rosszul kezdődik, az jól végződik. — Tapsal fogadtak. Remek kosarat kaptam Kreybug Ruditól, egy csokrot a beregi fiuktól és egy — tubarózsa kosarat Leszkay Sándortól, azzal a felírással: Az álmok nem hazudnak. Hányszor ábrándoztam én kétségbeesve otthon, lent a diófa alatt arról, hogy valaha szeretett, dédelgetett szubrette legyek. És igaz! Az álmok nem hazudnak! Az előadás vége felé már kijelentette a közönség (Mit nem mond! Szerk.), hogy felavattak kedvencüknek. Rendben van, Zsazsa! Tovább! Mindig tovább! Ott fenn, a csillagokban, talán megállunk diskurálni, de addig nincs idő, — sietni kell! Pokoli!...

Most, hogy le akarom írni csak megközelítőleg is a pozsonyi szezonomat, látom, hogy egyáltalán nem kellett volna elkezdni ezt a beszélgetést a Barátommal. Most érzem, hogy írónak, még pedig jó írónak kellene lennem, hogy csak halaványan is le tudjam írni Pozsonyt. Mennyit kellett azóta emelkednem és mennyit sülyednem, hogy az legyek, ami ma vagyok.

Egy csomó nagyszerű szerepet játszottam vidéki primadonna koromban: Bibliás asszony, Baba, Szép Heléna, Mikádóban Nánki-Poo, Bolondban Bimbilla, Toledad, Gésában Rolly és Mimóza. Lilli, Kadétkisasszony. A legragyogóbb toalettjeim voltak. Minden egyes darab ruhámat Pesten varrta Boda Klotild. Boda Klotild volt abban az időben a legnagyobb és legrágóbb színházi szabónő. — Csepregyhénak volt a tanítványa. Csepregyhé né... Ez a név még sokszor előfordul majd

életemben. Az csodálatos, hogy milyen izlése volt Boda Klotildnak és mi csoda álomszerű szép ruhákat küldött minden darabomhoz. Hőribilis számláim voltak nála. Hát megint ez az az eset, amelyre azt mondom, hogy valakinek mázlija van; az a mázli, mikor van kinek az óriási ruhaszámlát ki fizetni. Mikor van és él Beregszászon egy rendkívüli lény, aki inkább az utolsó darab lovát, szerszámját eladta volna, hogy ki fizethesse az örjögő leány örjögő ruhaszámláit. Milyen megbecsülhetetlen intézkedése a sorsnak, hogy azokra a ruhákra volt pénz és nem kellett azon gondolkozni, hogy honnan vegyem. Hol volt már akkor a Péter bácsi-féle ötezer forint örökség! Mert amennyire én szerettem a mesterségemet, akárhonnan előteremttem volna a szükséges pénzt. Megmondom őszintén, akárhonnan. Az én pozsonyi fényűzésem rettenetes sok pénzbe került. Ezt csak utóbb tudtam meg. Az az első pár gondtalan esztendő nyitott ki előttem minden kaput, tanított arra, hogy senkire sem kell rászorulnom, senki előtt a fejemet meghajtanom. Az az első pár esztendő vezetett az igaz, becsületes ösvényen és ott vettem már el Isten kegyes rendelése folytán a magvát annak, hogy sohasem kértem mástól se egyenes, se görbe utakon. Akkor tanultam meg, hogy mindent magam! Mindig magam. Akkor tanultam meg, hogy sohasem fizetett ki értem senki, még csak egy rongyos kis számlát sem. Akkor tanultam meg, hogy nem lehet ékszereket kapni, mert a kapott ékszerekért valamit adni kell. És semmit sem lehet kapni, ha csak ellenszolgálatot nem teszünk érte. Akkor tanultam meg még jobban imádni az apámat, mikor megtudtam, hogy mennyi nehéz kinlódás árán tudta ő nekem mindazt összeszedni, amire a pályám kezdetén szükségem volt. De ott tanultam meg azt is, hogy:

Az Egyesült Bank talán elkerüli a csődöt.

Az aradi törvényszék elnöki tanácsa nem rendelte el a csődöt. — A folytatólagos tárgyalást május 14-ére tűzték ki. — Egy kisbetétes levele szerkesztőségünkhöz.

(Arad, május 8.) Értethetően izgalmas várakozás előzte meg az összeroppant aradi Egyesült Bank R.-T. ellen benyújtott tömeges csódkérelmem ügyében hozandó határozatot, amelyet mára még inkább fokozott az az ismeretes körülmény, hogy *Ornstein* Árpád táblabíró, a csódbíró, az ügyet döntés végett elnöki tanács elé utalta. Bár nem volt bizonyos, hogy az elnöki tanács ma foglalkozik a kérdéssel, a betétesek nagyobb csoportja már a kora délelőtti órákban megjelent az elnöki folyosón és ideges türelmetlenséggel várta a döntést. Ezuttal még inkább, mint napokkal előtte, a betéteseket érthető aggodalom töltötte el s a várakozás órái alatt megindult heves vita élénken illusztrálta azt a tényt, hogy a betétesek túlnyomó része valóságos kétségbeeséssel tiltakozik a csőd elrendelése ellen s a türelmetlen csódkérelmek eljárását ok nélkül való hajszának minősíti.

A déli órákban tetőfokra hágott az izgalom, amikor a bank, illetve a betétesek képviselőit megjelent dr. *Dante Gherman* és dr. *Cuciuc* ügyvédek közölték a várakozókkal, hogy intervenciójuk sikerrel járt és az elnöki tanács sora kívül összeül, hogy az ügyet tárgyalja. Pontban félegykor *Ornstein* táblabíró megjelent *Hargot* Gyöngy törvényszéki főelnöknél és mintegy háromnegyed órát tartott tanácskozás után közölte az érdekeltekkel, hogy a törvényszék helyt ad a felszámoló-bizottság azon kérésének, hogy a betétesek egyezség szerinti követelését bírói létben helyezze és ennek, valamint annak az igazolására, hogy a bank felszámolását a betétesek szabályszerűen lefolytatott közgyűlés során kérelmezték, nemkülönben pedig az aláírt türelmi nyilatkozatok bemutatására a tárgyalást május 14-ikére elnapolta. Az elnöki tanács ezen határozata tehát kétséget kizáróan kedvező fordulatot jelent s most már szinte bizonyos, hogy a pénzügyet megmenekül a csődtől.

Hogy az érdekelt betétesek körében milyen nagyfokú ijedelmet váltott ki a csódkérelmek kérdése, annak bizonyosságul teljes egészében alább közöljük egy kétségbeesett

betétes hozzánk intézett levelét, amely szóról-szóra a következőkben hangzik:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Folyó hó 5-ikén, szombaton, egész napon át ott várokztam többedmagammal az Egyesült Bank bejárata előtt, hogy megkapjuk azt az alamiznyszerű kis összeget, amelynek kifizetését a felszámoló-bizottság a hírlapok útján közölte és amely összeg válságos helyzetünkben — ha csak egy pár napra is — segített volna és én a magam és kisleányom számára legalább kenyeret vásárolhattam volna. Amikor aztán értesültem, hogy lelkiismeretlen emberek a bankot csődbe akarják juttatni, amiáltal

Mindenféle agitációt eltilt a kormány.

A régenstanács tagjai vasárnap Timisoarán lesznek a Nemzeti Színház felavatásán. — Ünnepek Mihály király és Elena hercegnő tiszteletére.

Ma délben minisztertanács volt, amely foglalkozott a minisztériumok reorganizálásának kérdésével és kimondta, hogy mindegyik szakminiszter köteles a szünet folyamán elkészíteni az átszervezésre vonatkozó javaslatot, hogy az a parlament megnyitása után azonnal beterjeszhető legyen. A minisztertanács ezután a besszarábiai egyesülés tizéves jubileuma, valamint a május 10-ike alkalmával adandó kitüntetésekét állapította meg.

Elhatározták, hogy a temesvári Nemzeti Színház felavatásán vasárnap részt vesz a régenstanács, továbbá Lapedatu, Lupu és Mrazek miniszterek. A régenstanács tagjai Timisoaráról elutaznak a resicai művek meglátogatására. Junius elején nagy ünnepeket rendeznek Mihály király és Elena hercegnő tiszteletére. A kormány hozzájárult ezeknek az

utolsó verejtékes lejjüket is oda akariák dobni egyetlen embernek — a csódtömegmondónak, a kétségbeesés vett erőt rajtam. Ez késztetett arra, hogy megkérjem Szerkesztő urat, közölje leveletem és írja meg, hogy a lelkiismeretlenség tetőfoka és az igazság megcsúfolása lenne, hogy ha a bank csődje által néhány önző ember áldozatai lennénk mi földhöz ragadt, nyomorult kisbetétesek. Száz és száz csüggedő ember siratná azt, hogy egyes rosszlelkű emberek kapzsisága és aknamunkája még az utolsó kis reménysugarunkat is elvenné tőlünk. Talán mégis felébred az illetőkben a lelkiismeret szava és lemondanak gonosz, pénzsóvár szándékukról, amellyel a mi nagy szerencsétlenségünket még nagyobbítani igyekeznek. Köszönetem kifejezése mellett maradok tisztelettel: Egy betétes özvegyasszony.

ünnepekknek a programjához. Elhatározta a kormány, hogy eltilt mindenféle agitációt, bármilyen formában nyilvánuljon is meg, egyben megállapította a hamis hírek terjesztői ellen fogantatandó intézkedéseket.

Riszticsék elindulnak Amerika felé

Titokban tartják az indulás időpontját.

Dessauból jelentik: Riszticsék — az eddigi tervek szerint — Rudolfstadtból indulnak az oceanrepülésre, miután ez a város nagyban segíti a repülőket. A start időpontját erősen titkolják, miután nem akarják, hogy a tavalyi felfordulás ismét megismétlődjön. Az indulás rövidesen megtörténik és a pilóták Baldonnelben leszállnak és onnan továbbrepülnek Newyork felé.

ERZSÉBET MOZGO TELEFON: 70.
Ma d. u. 5, 7 és 9-kor

„Fehér rabszolganó”

Erdélyben premier!
A modern nyugat és a
misztikus kelet pompája:

Főszerepben: **Liane Haid, Vladimir Gaidarow és Charles Vanel.**

Legközelebb: **Lon Chaney szenzációs alakítása „A CIRKUSZ” (Kétujjú ember.)**

Világáger!
D. u. rendes olosó, este
9-ter 5 lejjel emelt helyárak.

— Én pedig mindezt kamatostul vissza fogom fizetni... és a kis házból beköltöztetem egy nagy házba... és a nagy házból egy birtokra... és négy lovon fog végighajtani majd a beregszászi főuccán!

Már akkor megtanultam, hogy az egyetlen, akitől kapnom kell, az a mesterségem. Mert a mesterség, az ad annak, aki megérdemli. Abból aztán, amit a mesterség ad, mindent meg lehet vásárolni, de mindent, amit esetleg másoktól kapni kellene. Ezért azonban megint ellenszolgálat jár. A közönség mindent ad, ha mindenünket neki adjuk. És a közönség az első. A legfontosabb. A hatalom. Az élet, szerelem, örök boldogság. Ezt a közönség nem tudja, csak valahogy mégis érzi. Az igaz, hogy nem mindenki érzi. De ha érzi, akkor megvan minden, mert fejedelmileg jutalmazza azokat, akiket szeret. Akkor senkire sem kell rászorulni, mert megveheti magának valaki a briliánsfülbegalókat becsületes pénzen. És nem is muszáj okvetlen briliánsfülgöket hordani, se csincsilla bundát. Én olyan jól megvagyok mind a kettő nélkül. És milyen régen megvagyok. A Péter bácsi viccelődése, hogy „Egy gyerek egyszázezer pengőforint”, teljesen megbukott és teljesen érhetetlen volt előttem. Nagyon szép pénz volt egyszázezer pengőforint, de azért mégis kicsit súlyosnak találtam volna az ellenszolgálatot. Az ezüstkanál, melylyel picit gyerekkorában tanul az ember kávézni — de nemcsak ő, hanem a nagyanyja és a nagyanyjának az ükanyja is! — mint egy lerombolhatatlan védőbástya veszi körül az ilyen veszedelmeknek még csak a gondolata ellen is. Sokat használ egy olyan kis ezüstkanál. Az igaz, hogy némelykor árt is. Mennyi mindent mulasztunk el miatta az életben. Mennyi kedves könnyelműséget. Némelykor talán — az igazi életet.

Akkoriban nagy élet volt Pozsonyban. Tele volt arisztokratákkal, ott lakott Frigyes főherceg a családjával, rengeteg katona, mind színházba járó snájdig gyerekek. Azonban, hogy Frigyes főherceg és nagyszámu családja ott lakott, az még nem azt jelentette, hogy a magyar színelőadásokat látogatták volna. Na és az ekvitáció. Az ekvitáció volt a fő. Most had beszéljen megint egy kicsit a napló:

„1899. okt. 18. Bibliás asszony. — Marquise. Szörnyű jó kedvem volt. A közönség meg akart bolondulni, úgy tapsolt. Fiatal mágnások levelet irtak be hozzám, mit én a legkedvesebb szemtelenséggel utasítottam vissza. Hohó, tiszt urak! Hátrább az agarakkal! Az nem megy!” A naplóban ugyanazon a lapon a következő van írva:

„1900. San-Toy. Milyen érdekes! Ma egy éve! Ha én azt akkor tudtam volna, milyen nagy szomorúságot fog szerezni nekem, aki azt a levelet irta.”

Azt a bizonyos levelet a többiek nevében gróf Cziráky László írta. Ugy veszem ki a naplóból, hogy a pozsonyi szezon végére öngyilkos leszek érte. De menjünk sorjába. Olvassunk megint egy kicsit naplót:

„1899. okt. 26. Baba. — Alézia. A közönség tombolt. Mindenki örriási elragadtatással jött a „babám”-hoz gratulálni. Adjon az Isten ezer annyit! Már t. i. — előadást!” (Rendkívül elmés, ha-ha. Szerk.)

„November 6. Gésák. — Mimóza. Természetesen, siker. És egy óriási virágkosár a Magyar Király-ban mellettünk ülő asztaltársaságtól! És... És!... Beöthy Laci. Az én édes, aranyos, drága, egyetlen-direktorom, Beöthy Laci!” Mit szólsz hozzá, kedves Barátom? Az „és” után felkiáltójelet tettem és az egyetlen, kétszer aláhúztam! Jaj, de gyanus. No, no!...

Nézzük csak tovább a naplót. Itt még kisül valami.

„Nov. 24. Baba. — Alézia. Olyan jó kedvem volt, hogy meg akartam bolondulni! Miért?... Miért?... Mert Pesten voltam?... És akkor is, miért?... mert szerelmes vagyok Laciba?... mert Lacit láttam?... Azt hiszem, hogy nem vagyok olyan ostoba. Ez se nekem nem volna jó, se... Lacinak.”

Most elmondom, hogy miért voltam én akkor Pesten. Valamelyik operettet néztem meg — de bizony már nem emlékszem, melyiket — amit Pozsonyban kellett játszanom. Ha jól tévedek, a „Bolond” volt Komáromi Mariskával a Magyar Színházban. Két napot töltvén Pesten, nagyon szerettem volna megnézni a Népszínházban a „Bibliás asszony”-t, mert ugyan már játszottam Pozsonyban, de még Pesten nem láttam. Jegyet azonban semmi pénzért nem lehetett kapni. Akkor lépett fel először színpadon Baligovich Bojár Teruska. Esemény volt a Népszínházban. Egyetlen helyet nem lehetett kapni. Beöthy László, kiről sohasem lehetett mondani, hogy nem leleményes gyerek, felment Küry Klárához és megkérte az édesanyját, hogy:

— Pozsonyból van itt egy kis színésznő. Az anyám növendéke volt. Kérem, engedje meg neki, hogy a Bibliás asszonyt a Klári páholyából nézhesse végig. Jegyet már nem lehet kapni és holnap vissza kell utaznia.

Igy kerültem én a Küry Klára páholyába. Az anyja ült benne, egy Losonczyné nevű báránójával. Beöthy László és én, Losonczyné a Küryné háta megett ült. Az én hátam megett Beöthy László. Sohasem felejttem el. Egy fekete taftruha volt rajtam egy „szembetevő” fekete zsettkalappal. Beöthy Laci a hátam megett ült, meglehetősen közel hozzám és belelélegzett a fülembe.

Rosszul áll Kun Béla ügye.

A vörös segélyegylet Kun Béla kiszabadítására lázítja Bécs lakosságát. Seipel kancellár hazatérése rontott Kun Béla helyzetén.

(Az Aradl Közlöny bécsi tudósítójának távirata.) A Wiener Allgemeine Tageblatt a múlt szombaton lefoglalt kommunista plakátok egyik fényképmásolata alapján részleteket közöl abból a felhívásból, amelyet a vörös segélyegylet szövetsége intézett Bécs lakosságához, hogy tiltakozzék Kun Béla és társainak kiadatása ellen. A felhívás közli, hogy Seipel kancellár Bécsbe való visszatérése óta Kun Béla ügye rosszabbul áll és ezért a segélyszövetség felhívja a népet, ostromolja meg a tar-

tományi törvényszéket és szabadítsa ki erőszakkal Kun Bélát és társait. A Neue Freie Presse mai számában vezércikket ír Kun Béla ügyéről és leszögezi, hogy a kiadatásnak ellene van.

Ungvárról jelentik, hogy Kun Béla pár hónappal ezelőtt Ungváron tartózkodott és tárgyalásokat folytatott a cseh kommunista párt tagjaival. Megállapították, hogy az ukrán bolsevisták segítségével legálisan lépte át a határt.

Ma 9 órákor
és holnap
3, 6 és 9 órákor

Hindu siremlék mindkét rész az ujaradi
egyszerre mozgóban.

Jön! **MR. WU A MANDARIN.** Jön!

Elkészült az egyesülési ünnepség programja.

Impozáns fényvel őrli meg Arad román társadalma a május 10-iki nemzeti ünnepet.
A felvonulás és tisztelgés sorrendje.

(Arad, május 8.) Ma állították össze az aradi prefekturán a május 10-iki egyesülési ünnepség programját. Arad ebben az évben is impozáns keretek között tartja meg ezt a nemzeti ünnepet, amelynek programpontjait itt adjuk:

Május 10-ikén hajnalban, a nap felkeltekor a várban 21 ágyulóvést adnak le. Reggel fél 9-től fél 10 óráig az összes iskolákban ünnepélyeket tartanak, amelyeken a nap jelentőségét méltatják. Dél előtt 10 órákor ünnepi Te Deum lesz a görög keleti székesegyház előtt, a Piata Catedralei (Tökölly-teren). Az Istentiszteleten az összes katonai és polgári hatóságok, a román társadalom notabilitásai, az egyesületek és testületek vezetősége vesz részt. A téren egy díszszázad foglal helyet, katonazenével az élén. Az Istentisztelet tartama alatt az Aradon állomásozó helyőrség, iskolák és egyesületek zászlóikkal elfoglalják a részükre kijelölt helyet. Ugyancsak tíz órákor az összes aradi templomokban hálaadó Te Deumot rendeznek, amelyen a hatóságok képviselői is megjelentek.

Az Istentisztelet végeztével megkezdődik a felvonulás a városháza előtt felállított tribünhöz. A felvonulás a következő sorrendben történik meg: Katonazene, Astra-zenekar, hadiárva, román elemi iskolák, állami magyar tannyelvű elemi iskolák, állami német tannyelvű elemi iskolák, izraelita iskola, római katolikus elemi, római katolikus polgári leányiskola, állami polgári leányiskola, leánykereskedelmi, női fanitóképző, háziipari iskola, leánygimnázium, polgári fiúiskolák, Moise Nicoara, római katolikus gimnázium, a munkásszindikátusok, az aradi kerületi sportszövetség tagjai, egyesületek szerint, önkéntes tűzoltók, önkéntes frontharcosok, a tartalékos tisztek, a garnizon tisztikara és végül a hadsereg.

Délben 12 órákor a prefekturán Georgescu prefektus s Iovanovici tábornok fogadják a tiszteigókat, akik a következő sorrendben tisztelegnek:

Papság, (görög keleti, görög katolikus, szerb, római katolikus, evangélikus, református, ortodox és neológ izraeliták.) a garnizon tisztikara, a bírói kar, a megyei tanács tagjai, az elnökkel élükön, a városi tanács tagjai a polgármesterrel az élükön, a teológia, a román középiskolai tanárok, magyar középiskolai tanárok, a tanfelügyelőség az összes tani-

tókkal, az egészségügyi felügyelőség a teljes orvosi testülettel, C. F. R. üzletvezetőség, vadászati felügyelőség, ipariügyi felügyelő, munkaügyi felügyelő, váminspektorátus, mérnökök testülete, folyamammérnökségi testület, számviteli osztályfőnök, ügyvédek és közjegyzők testülete, pénzügyigazgatóság, munkásbiztosító pénztár, Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, a tagokkal, Mezőgazdasági Kamara elnöke a tagokkal, Sfatul Negustoresc elnöksége a vezetőséggel, agrártanácsos, postafőnök, a sajtó képviselői, szövetkezetek és bankok vezetősége, az Astra kultúregyesület vezetői, a Román Nőegylet vezetősége, Vörös Kereszt nőegylet, Hadiárvaikat gyámolító egyesület, az I. O. V. elnöksége, a Principele Mircea elnöksége, a Maresti egyesület elnöksége, a hadirokkantak egyesületének vezetősége, a Hősök Sirja vezetősége, az Ortodox Nőegylet vezetősége, a zeneegyesületek és dalárdák képviselői, Fehér Kereszt-nőegylet, a Patronázs vezetősége, a Kölcsey-egyesület vezetősége, a megyei gazdasági szervezetek képviselői.

Délután öt órákor ünnepélyt rendeznek a kulturpalotában, melyen dr. Fotino bucuresti-i professzor I. Ferdinand királyról tart előadást. Délután öt és hét óra között a katonazenekar a városháza előtt, este héttől nyolc óráig pedig a Maros-parton játszik. Este fél tíz órákor kezdődik a zenés fáklyásmenet, amelynek sorrendjét és utvonatát a katonai parancsnokság határozza meg. Az esti órákban minden köz- és magánépületet, ugyancsak minden tisztelet kivilágítanak.

A május 10-iki ünnepséggel kapcsolatban a prefektura az aradi kerületi sportszövetség felkérésére ezután hívja fel az összes aradi sportegyesületek elnökeit és titkárait, hogy holnap, szerdán déli 12 órákor jelenjenek meg a Gloria-CFR. pályán.

Nobile jelentése eddigi utjáról.

„Egy pillanatra sem hagytam el a léghajó kosarát.”

Kingsbayból jelentik: Nobile tábornok léghajója, az Itália körülbelül hét-nyolc napig marad Kingsbayban és azután indul az északi sark felé. A léghajót hangárba szállították. A tábornok részletes jelentést küldött eddigi utjáról a római léghajózási minisztériumhoz, kijelentve, hogy a léghajó kosarát a 92 óra hosszát tartó ut alatt egy

pillanatra sem hagyta el és állandóan örködött a parancsnoki hid felett. Vadsóból az Itália átlagosan száz kilométeres sebességgel repült.

Irodalom és művészet

* Győző Alfréd újból megbetegedett. Győző Alfréd, az aradi színtársulat népszerű művésze ismét beteg. Néhány hónappal ezelőtt hetekig nyomta az ágyat súlyos betegen Győző, néhány nap előtt pedig súlyos kar- és lábizületi fájdalmakról panaszkodott. Győző a legnagyobb kinnal tudta csak végigjárni vasárnapi szerepeit, s barátai látva a legsürgősebb orvosi kezelés szükségességét, együttes akció révén Buziásra küldték Győző Alfrédet, aki már el sem utazott a társulattal Dévára, hanem Buziásra ment izületi csuszát kikezeltetni.

* Pénteken, e hónap 11-én lesz a budapesti Belvárosi Színházban a bemutatója Armont és Gerbidon hallatlanul kedves és mulatságos komédiájának, a „Szeretők iskolája”-nak. A két kitűnő francia vígjátékiró, a „Gyémántköszörűs” és a „Fehér egér” roppant népszerű szerzői ezzel a darabbal aratták a leghatalmasabb sikerüket. Ez a siker bejárta az egész világot. Nálunk Rákosi Pál rendezésében legelsőrangú szereposztással kerül színre a páratlanul jókedvű és elmés komédia.

Cs. Alszeghy Irma,

a Nemzeti Színház örökös tagja fellépése külön dísz ad a nagyszerű szereposztásnak, amelynek élén

Honthy Hanna

neve vezet.

Delly, Gózon, Sugár,

Szilágyi Marcsa, Székely Gizi, Balla Zsuzsi, Horváth Magda, Komlóssy Ilona, Várnai, Jaloveczky nevei díszítik még a színlapot. Díszlettervező: Vincze Márton.

* Steinhardt vasárnapi fellépte. Bankbuktás és csődök között oly sivár az élet, mindenütt bu és szomorú arcok és gondterhes homlokok. Am most dereng valami nevettetési reménysugár. Nem lejszárulás és külföldi kölcsön, sokkal jelentősebb ez a sugár: vasárnap ismét Aradon lesz Steinhardt Géza és az elfásult kedélyek közé szórja ismét vig derűjét, vegyíték, jó szívet adom, nevesetek ti is, bankkrachos és te csődötmondott is. Eszterdők pergése, évtizedek robogása és a történelem lüktető fejlődése közepette átmentett zöld frakkjában lép a közönség elé újból Steinhardt és jaj minden nevető izomnak. Műsora kuplék, konferanszok, bohózatok és színpadi tréfiák tarka csokra, amelyet a nagy tréfacsináló kacagást teremtetően dob oda közönségének. A három óras kacagás és a gondtalan jókedv létrehozásában Sándor Stefi, Kende Mária, Bálint Béla, Kaffka Gyula és Darvas Ernő segítik Steinhardtot, aki vasárnap két előadást is tart: egyet délután 5 órákor, egyet pedig este fél 9-kor. Mindkét ízben teljesen új műsor, a híres Steinhardt-mulató válogatott frisseségei. A kacagó-napra csütörtöktől kezdődőleg már válthatók a jegyek a téli színház pénztárában.

* „Tavaszi virágok. Hangulatképek” című új kötet jelent meg a könyvpiacra. Révész Mitó, egy bájos nagybányai ifjú leány adta ki költeményeit 140 oldalas, csinos, izléses könyvben. Látszik, hogy sok a mondani-valója s gondolatai szertecsapongnak a világban. Hat csoportba gyűjtötte műveit: Gondolatok, A szív hurjain, Apróságok, történetek, Dalok, Emlékkövek a csoportok címei. Egy-két dal már meg is van zenésítve. Költeményből Kolozsváron, Szatmáron, Aradon, Brassóban, Nagybányán stb. jelent meg ezelőtt is elszórtan egy-egy s amint akkor méltó feltűnést keltett gondolatainak mélységével s közvetlenségével, úgy most is meglepi az olvasót, mikor egy egész tavaszi tarka csokrot nyújt. A mű a szerző arcképevel és autografijával van díszítve s a nagybányai „Minerva” grafikai műintézet csinos, izléses kiadása. 60 lejért kapható a szerzőnél Baiamarén, vagy a könyvkereskedésekben.

APOLLO
ma

5, 7 és 9
órákor

Buster Keaton legújabb remek vígjátéka

Malek Több mint generális

Jön Victor Sardou regénye

„ODETTE” Francesca Bertini-vel.

— Zsidókat is felvesznek a Move-be. Budapestről jelentik: A MOVE. új elnöke, a fajvédő Borbély Matzki Emil a sajtónak kijelentette, hogy az egyesület alapszabálymódosítást tervez, amely szerint ezentul nemzetileg kifogástalan zsidó tisztek és volt tisztek felvehetőek a MOVE-ba, amely politikamentes lesz.

— A magyar rendőri riporterek továbbra is írni fogják az öngyilkosságokról. Budapestről jelentik: A napilapok rendőri rovatvezetőinek szindikátusa tegnapi ülésén hosszas tanácskozást folytatott a belügyminiszterium öngyilkossági rendeletével kapcsolatban és elhatározta, hogy a való élettel ellenkező rendelet dacára, a közönség támogatásával, továbbra is megírja az öngyilkossági eseteket.

— Veszett kutya az aradi uccán. Izgalmas jelenet játszódott le ma délelőtt Aradon, a Horia (Széchenyi) uccában. Egy hatalmas juhászkutyán hirtelen kitört a veszettség és véresen habzó szájjal rohant végig az uccán. Az emberek rémülten menekültek a veszett állat elől, amely megmart egy lovat, azután berohant a 8. számú házba. Értésítették a posztoló rendőrt, aki a kutya után ment és mielőtt emberekben kárt tett volna, sikerült agyonlőnie. A ház előtt, ahol a kutyát agyonlőtték, óriási, izgatott tömeg gyűlt össze.

— Razziák a munkaszünet betartásának ellenőrzésére. Az aradi munkaügyi felügyelőség a május elseji ünnepén az aradi pékek között razziát tartott, hogy kik szegik meg a reggel 6 órától másnap reggel 6 óráig terjedő kötelező munkaszünetet. A felügyelőség razziaja rajtaütésszerűen ért 11 aradi pékmestert, akik nem tartották be a törvény ide vonatkozó munkaszüneti rendelkezéseit és műhelyüket üzemben tartották. A munkaügyi felügyelőség a kihágó pékmestereket pénzbüntetésre ítélte, egyben pedig felhívja az érdekelt ipari vállalatokat és műhelyeket, hogy a közeljövőben rendszeresíteni fogják a razziákat és ezért a munkaszüneti intézkedéseknek legszigorúbban való betartása kívánatos.

— Egy híres grófi kalandor halála. Budapestről jelentik: Gróf Festetich Andor, a híres magyar kalandor, 43 éves korában meghalt. A hajdan elegáns, híresen szép grófnak egyik sikerült trükkje volt, amikor pénzét Párisban és Londonban elverte, hogy hálóingben elszaladt az ottani arisztokratákhoz, azzal, hogy kirabolták. Legtöbb esetben sikerült annyi pénzt kapni tőlük, hogy adósságait kifizethette, rengeteg hölgyimádója is volt, akik sokszor kíségtették a pénzzavarokból.

— Készül az óriás-Zeppelin. Berlinből jelentik: Juniusra elkészül az óriási Zeppelin, amelynek gázzal való megtöltése egy hétig fog tartani. Junius végén megkezdik a próbarepülést.

— Tornászok autószerencsétlensége. Düsseldorfból jelentik: Egy teherautó, amelyen harminc tornász utazott egy tornaünnepélyről, felborult. Az utasok megsebesültek.

— Hirdetmény. Van szerencsénk az Egyesült Bank összes hitelezőinek, betéteseinek tudomására hozni, hogy 1928. május 8-tól kezdődően, 1928. május 13-ig naponta délelőtt fél 9-től fél 1-ig, délután 3–6-ig követeléseiknek 8 százalékos kvótája kifizetettik. Felkértnék az összes hitelezők, hogy betétkönyvecskéikkel, vagy egyéb követelésüket igazoló okmányokkal megjelenni sziveskedjenek. Aki ezen idő alatt nem jelentkezik, a reá eső 8 százalékos bírói letétbe lesz helyezve. Egyesült Bank Részvénytársaság felszámoló bizottsága.

Elhangzott a vád-és védbeszéd báró Hatvany Lajos ügyében.

Baracs Marcell védő révetegnek mondja az elsőfoku ítélet indoklását. „Hatvany működése nemes propaganda volt.” — Hivatkozik Paál Árpádra és Tabéry Gézára és az erdélyi magyarok szimpátiájára. — A tábla az ügyész vádbeszéde után elutasította a bizonyítás kiegészítését.

Ítélet előtt a Hatvany-pör.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Feszült érdeklődés közepette várja Magyarország közvéleménye a táblai ítéletet báró Hatvany Lajos ügyében. A tegnapi tárgyalás befejezésénél báró Hatvany a főügyész től engedélyt kért arra, hogy férjével beszélgethessen. A főügyész tíz percre adott engedélyt és Hatvany meghatottan beszélgetett el a feleségével, majd megölelte első házasságából származó leányát. Tíz perc múlva a fogházor figyelmeztette Hatvany bárót, hogy az idő letelt és ezután az épület előtt álló autóhoz vezették, amely elrobogott vele a fogház felé.

A mai tárgyaláson Baracs Marcell védő tartott beszédet és indítványozta a bizonyítás kiegészítését, azzal érvelve, hogy a törvényszék nem részesítette eléggé figyelembe a felhozott bizonyítékokat. Kifogásolja, hogy az elsőfoku tárgyaláson nemcsak Hatvany cikkeket, hanem a névteleneket is Hatvany bűnéül tudták be. A bolsevizmus alatt tanúsított magatartása ügyében kéri Romanelli ezredes kihallgatását, az emigrációban tanúsított viselkedésére nézve pedig a bécsi magyar követség és Grátz Gusztáv kihallgatását. Bizonyítékokat terjeszt elő és kijelenti, hogy az elsőfoku bíróság ítéletének indokolása réveteg.

A védő ezután felolvassa Hatvany „A Megsebzett Ország” című könyvének ajánlását, amely hazafias szellemben íródott meg. Kéri a Lovász Márton-féle hazaárulási per iratainak beszerzését és kéri azt is, hogy az ítéletben azonos elv érvényesüljön. Sorban idézi Szilágyi Lajos, Friedrich István, gróf Apponyi Albert annakidején a nemzetgyűlésen tett kijelentéseit, amelyek Hatvany kijelentéseivel hasonló tendenciájúak. Különösen a különítmények szereplése tekintetében. Felemlíti azt is, hogy a tábla a Roboz-esetben is kimondta, hogy újságcikkek nem alkalmasak arra, hogy a külföldi hatalmakat ellenséges cselekedetre bírjanak az országgal szemben. A bíróság az emigrációnak Hatvanyra tülemelkedő cselekményeire terjeszkedett ki, ahelyett, hogy Hatvany cselekedeteit vizsgálta volna meg.

— Határozottan bizonyíthatom, hogy Hatvany működése nemes propaganda volt — mondotta. — A kommunisták elől menekült külföldre báró Hatvany Lajos.

Baracs ezután felolvassa azt a levelet, amelyet Romanelli ezredes intézett Hatvany-ékhoz és amelyben kijelenti, hogy Hatvanyt hazaszeretőnek tartja, majd hivatkozik Paál Árpádra és Tabéry Géza nyilatkozataira és végül megemlíti Gábor Andort, aki „Visszament” címen írt cikket róla, lekicsinyelve Hatvanyt, amiért hazafiasságában hazajött Magyarországra.

Majd hivatkozik Guífacsy Irén és Kocsán János volt táblabíró által aláírt nyilatkozatra, amelyben kifejtik, hogy Hatvany a vá-

— Dr. Eckstein Béla belgyógyász és nőorvos rendelőjét Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 11 alá helyezte.

— Beteg testben — beteg lélek, így mondja az ősi mondás s így keresik fel Trencsénteplicet a rheumás betegek tömege, hogy alig néhány hetes kúra után ép testtel és ép lélekkel távozzanak a csodás helyről.

— Agglegényadó Spanyolországban. Madridból jelentik: A spanyol kormány május elsejével életbe léptette az agglegényadót. A rendelet szerint minden harminc évet betöltött nőtlen férfi külön három százalékos jövedelmi adót köteles fizetni.

— Makulatura papír, tiszta újságpéldányok, csomagolási célra, 5 kilogrammos kötegekben olcsón kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

radii színházban tartott előadása mélyen hatott a jelenlévőkre. Az aláíróknak kijelentette Hatvany, hogy nem célja számkivetésben lenni, bármi történjék is, hazamegy Magyarországra. Könnyekben tört ki hallgatói előtt, amikor hazájáról beszélt. Ismertette a védő Szlovenszki Deunik cikkét, amely Hatvanyt irreverenda propagandával vádolta meg és felhívta a felvidéki hatóságokat, hogy távolítsák el az országból és ne engedjék többé Csehország területére. Ezután előterjeszti Hatvany-nak Jászai Marihoz intézett, honvágytól égő levelét. Bizonyítja, hogy gróf Károlyi el akarta fogatni és a vörösök elzárták.

Baracs beszéde után Halász Lajos főügyész mondja el vádbeszédét. A vádbeszéd alatt megjelenik a hallgatóság között Töreky bíró, aki az elsőfoku ítéletet hozta.

— Nem tagadom, — mondja a főügyész — hogy Hatvany hazafias nyilatkozatokat tett, propagandát csinált és cikkeket írt. Lehetséges, hogy Erdélyben szívesen fogadták, ahová nem juthatnak magyar könyvek és nem tudtak az ottani magyarok arról, hogy Hatvany mennyit vétkezett Bécsben Magyarországgal szemben. Az is tény, hogy Hatvany pénzt áldozott a kommunista emigránsok céljaira. Baracs által felsorolt írók és művészek elsősorban baráti érzésből tanuskodnak Hatvany mellett, de ezek nem perjogi bizonyítékok, akárcsak a szlovák sajtókritika. Kérem — fejezte be vádbeszédét — az összes bizonyítási indítványok elutasítását.

Ezután Hatvany kéri a Lovász- és Hock-féle periratok felolvasását és arra kéri a bíróságot, hogy nemcsak az ellene, hanem a mellette szóló dolgokat is ismertessék. Az elnök fél órai szünetet rendel el, amelynek letelte után a védelemnek a bizonyítás kiegészítésére szóló indítványát teljes egészében elutasítják. A védő semmisségi panaszal él. Ezután ismét a főügyész szólal fel. Hosszasan foglalkozik a védelem leleplezési indokaival és bizonyítja, hogy a törvényszék helyesen és jogszerűen járt el, amikor nem hallgatta ki a védelem által bejelentett összes tanukat. A törvényszék semmiféle perrendellenes, vagy szubjektív momentumot nem engedett tárgyalás alá. Lehetséges kívánni a bírótól, aki a társadalom egyik tagja, hogy teljesen eltekintsen a nemzetől, a nemzet ideáljaitól és hidegen, mereven hozza meg ítéletét. Az októberi forradalomnak Hatvany vezére volt és tagja a legszűkebb nemzeti tanácsnak. Hatvanynak nem lett volna szabad Lovász és Garami lapjához szegődni. Bécsben nyugodtan bevárta az elévülés idejét és felmentés reményében hazajött. A sajtótörvény, cikkeinek elbírálásánál nem jöhet figyelembe. Hatvany most martírnak akarja magát feltüntetni. Kéri, hogy a bíróság igazságosan ítélkezzen. A tárgyalást folytatják.

— Dr. Iancu Cornel ügyvédi irodáját Str. Metianu (v. Forray) 2. sz. gróf Hunvady-palotába helyezte át.

— RÁDIO-MŰSOR. Szerda, május 9. Wien-Grác. (Romániai idő.) 12. Zene. — Berlin. 20.30. Magyar hangversenyt. — Boroszló. 17.30. Orosz zene. — Frankfurt a. M. 21.15. Zenekari hangverseny. — Milano. 23.30. Jazzband. — München. 23.35. Gramofonzene. — Nagyol. 21.50. Színházi zene. — Pozsony. 20.40. Gramofonzene. — Prága. 20.15. Könyv zene. — Róma. 18.30. Szórakoztató zene. — Stuttgart. 17.15. Hangverseny. — Zágráb. 19. Szórakoztató zene. — Budapest. 10.30. 13. és 16. Hírek, közgazdaság. 18.30. Szimfonikus zenekari hangverseny. 21.15. Magyar est. 22.50. Jazzband.

Pótoskairtást Jótállás mol- Lovas Str. Oltuz 111. lett vállal (III-as-ucca).

— Egy francia pilóta gyorsasági rekordja. Párisból jelentik: Givon francia pilóta tegnapi négy óra 50 perc alatt Berlinbe repült, amivel az eddigi öt óra tíz perces rekordot megdöntötte.

Az anyák napja.

Május 13-ára nagyszabású ünnepségre készül Arad társadalmá.

(Arad, május 8.) Nemes, megkapó gondolat megvalósítása indult ki Aradról. A szeretet melegét sugározta szét az akció, amelyet Arad összes társadalmi egyletei és jótékony-célú intézményei indítanak meg. Az anyák napjáról van szó. Az anya az egyetlen valami, az egyetlen fogalom, amely megmaradt szentségesnek a vérzivataros idők alatt is. Ideálok, eszmék, szépségek hullottak el az emberiség nagy katasztrófájában és nagy üresség, sivárság maradt utánuk, csupán az Anya maradt meg érintetlenül oltárnak, mint annak előtte. Nem is lehet csodálni, ha a sok mindentől megfosztott emberszívek önkéntelenül a megmaradt oltár felé fordulnak.

Különös örömmel kell leszögezni azt a tényt, hogy az anyák iránti tisztelet és szeretet fokozására, valamint a szegénysorsu anyák megsegítésére irányuló akció, innen Aradról indult ki. Báró Pop Aurelné, ez a nemesszívű aradi uriaszony áll a mozgalom élén az elnöksége alatt álló Marasesti-társasággal. Báró Popné nagyszabású társadalmi akciót indított meg és ennek egyik megnyilvánulása lesz a május 13-án rendezendő „Anyák napja”. A mozgalmat támogatja még a város is. Amint értesülünk, május 13-án délelőtt az összes aradi templomokban istentiszteletet tartanak, amely után az összes iskolákban ünnepélyt tartanak. Délután pedig a kulturpalotában lesz nívós ünnepély.

Izgalmas jelenetek a Vörösmarty-tárgyaláson.

A meggyilkolt édesanyja és a gyilkosok találkozása. — Az erélyes vádlott.

Prágából jelentik: Vörösmarty Margit gyilkosainak perében ma a meggyilkolt édesanyját hallgatták ki. Amikor az asszony a terembe lép, Sikorszki odaront hozzá és kezét akar csókolni, azonban az asszony undorral hártja el a kezcsókot. Ezután megteszi teljesen jelentéktelen vallomását, majd az ügyész stentori hangon szól rá Mihalkóra:

— Vallja be már, hogy maga a gyilkos.
Mihalkó felugrik és így kiált:
— Ügyész ur, ne sértessen.
A meggyilkolt édesanyja erre öklével fenyegeti meg Mihalkót. Ezután Sikorszkinét hallgatták ki.

Emberölésért — négy év.

Az aradi törvényszék az ineu községi pénztáros gyilkosát négy évi fegyházra ítélte.

(Arad, május 8.) Az aradi törvényszék Orezeanu-büntetőtanácsa ma tartott főtárgyalást Gurban Constantin ineu (borosjenői) gazdaleány bűnperében, aki — mint annak idején megirtuk — az elmúlt év őszén az ineu-apatelki uton összeszólalkozás közben a nála lévő kapával leütötte, majd késsel összeszúrta régi haragosát, Juscá János ineu községi pénztárost. A szerencsétlen embert egy később arra haladó kocsival vette fel és szállította be a borosjenői kórházba, ahol Juscá rövidesen kiszenvedett. Halála előtt eszméletre tért és megnevezte támadóját, Gurban Constantint, aki ellen szándékos emberölés büntette címén emelt vádat az ügyesség.

A mai tárgyaláson a törvényszék mintegy harminc tanút hallgatott ki, akik a gyilkosság előzményeiről különféleképp vallottak. Maga Gurban tagadta, hogy ő támadta volna meg Juscát és azt hangoztatta, hogy önvédelemből sújtott haragosára, aki őt megtámadta. A vád és védbeszédek elhangzása után a törvényszék meghozta ítéletét, amely szerint Gurban Constantint erős felindulásban elkövetett emberölés büntetésében mondotta ki bűnösnek s ezért négy esztendő fegyházbüntetésre ítélte. Az ügyész súlyosbításért, a védő felmentésért, illetve enyhítésért felelkezett.

Az osztrák igazságszolgáltatás nagy botránya.

Betörők, rablók és szélhámosok az esküdtek székében. — Magyarázatot kaptak a bécsi esküdtek nagy feltűnést keltő ítéletei.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Ausztria polgárságát az osztrák igazságszolgáltatás egy, a maga nemében páratlan botránya tartja óriási izgalomban. Az utóbbi esztendőben a bécsi esküdtszék az elébe került gyilkosok java részét felmentette. Nemcsak Ausztriában, de külföldön is nagy feltűnést keltettek azok az ítéletek, amelyek például Grozavesounét, férjének gyilkosát, Wimpssinger hentessegédet, feleségének feldarabolóját és Rothstockot, Bettauer Hugó író mennyelójét nem bűnösnek minősítették és felmentették.

Ezek az érthetetlen és az esküdtszék intézményét kompromittáló ítéletek most meglepő magyarázatot kaptak egy szenzációs leleplezésben. Kiderült ugyanis, hogy az esküdtek listájában már évek óta büntetett előéletű betörők, notórius zsebmeteszők és rablók szerepelnek. A bécsi főtörvényszék ugyanis már évek óta elmulasztotta a rendőrségtől bekérni

a kisorsolt esküdtek erkölcsi bizonyítványait és így a törvény rendelkezései ellenére igen gyakran nem is egy, hanem több rovottmultu polgári és politikai jogainak elvesztésére ítél egyén foglalt helyet az esküdtek padján.

A leleplezés Bécsben óriási izgalmat keltett. A főtörvényszék elnöke, Altmann dr. udvari tanácsos terjedelmes nyilatkozatban védekezik a hanyagság vádjá ellen és a felelősséget Bécs városának magisztrátusára hártja. Az esküdtek listáit ugyanis Bécs városának magisztrátusa állította eddig össze és a községtanácsba helyet foglaló pártok főigyekezete arra irányult, hogy saját párthiveikből minél többet hozzanak be a listába. Altmann dr. azt követeli, hogy a politikai pártok befolyása szűnjék meg az esküdtek kiküldésénél és az egyes bíróságok a sorsolás előtt szerezzék be a rendőrségtől a listákon szereplő esküdtek előéletéről felvilágosítást adó erkölcsi bizonyítványokat.

Magyar papköltő kálváriája Szlovén-székban. Miért nem tarthatta meg előadó estjét Mécs László Aradon.

(Arad, május 8.) Nagy meglepetést keltett annak idején, hogy Mécs László, a híres pap-poéta nagy érdeklődéssel várt aradi előadóestje vértalanul elmaradt. Hosszu idő után most derült ki, hogy Mécs László, a kiváló szlovénköltő magyar papköltő miért nem tudott eljönni Aradra, hogy itt megtarthassa — dr. Szelle Károllyal, a kitűnő aradi zeneszerzővel együtt — szerzői estjét. A szóbanforgó estélyt a Minorita Kulturházban akarták megrendezni még decemberben, mint azt annak idején megirtuk, de Mécs László képtelen volt arra eljönni, még pedig azért, mert a cseh-szlovák hatóságok egyszerűen — nem adtak neki utlevelet.

A nagyhirű magyar költő utlevéllügye aztán az elmúlt hónapok alatt országos ügygényé nőtte ki magát, annál is inkább, mivel Mécs László utlevéllkérvényét még ma sem intézték el a cseh hatóságok, hanem — elfektették. Fedor Miklós szlovénköltő keresztényszocialista képviselő érzett egy 11 pontból álló interpellációt terjesztett be a cseh belügyminiszterhez és annak elintézése elé élénk érdeklő-

déssel tekint egész Szlovén-szék magyarságra. Az interpelláció részletesen foglalkozik azokkal a siralmas bürokratikus stációkkal, amiket Mécs László, családi nevén Martoncsik József premontrei kanonok és nagykaposi plébános utlevéllkérvénye egy év óta megírt és a cseh közigazgatási hatóságok oly botrányos rosszindulatáról rántja le a leplet, amely példa nélkül áll a cseh köztársaság történetében. Mécs Lászlót a legkülönfélébb iratok beszerzésére utasították a hatóságok és amikor ezek megvoltak, akkor revízió alá vették az egészet, abból a célból, hogy vajon a különböző bizonylatok helyesek-e. Érdekes, hogy noha több ügyvéd is sürgeti az európai hírű költő utlevéllügyének elintézését, az akta hol egyik, hol másik hatóságnál fekszik és nem lehet tenni annak elintézése érdekében semmit.

Valószínűnek látszik, hogy Fedor képviselő interpellációja megékezi majd a szlovénköltő vidéki, helyi nagyságok basáskodását, amely úgy látszik Csehországban is megtermi a maga rosszillatú virágait.

„A németeknek a magyarok példáját kell követni”

Beszélgetés Mussolinival a déltiroli problémáról és más kényes kérdésekről. — Olaszország rokonszenvez a bátor és férfias Magyarországgal.

(A Scherl-Verlag római képviselőjének tudósítása.) Ma alkalmas volt a szokásos interjúk jelentőségén túlmenő beszélgetést folytatnom Mussolinival. Sajnos, közel fekvő okokból nem szabad a Duce összes bizalmas kijelentéseit közölnöm, leszögezhetem azonban, hogy Mussolini kitűnően van informálva az összes európai országok külpolitikájáról és meglepő megértéssel viseltetik Olaszország összes szomszédaival szemben.

Mindenekelőtt megkérdeztem Mussolinit, hogy lehetségesnek tartja-e a jelenlegi olasz-magyar barátság kiterjesztését Németországra is?

— Ez kizárólag Németországtól függ — hangzott a válasz.

Ennek következtében kénytelen voltam a társalgást a déltiroli németek problémájára terelni. Teljes nyíltsággal vázoltam a helyzetet és a német álláspontot és Mussolini nem igyekezett kitérni az őszinte kérdésekre való őszinte feleletadás elől.

— Épen Tripoliszból jövök — mondottam — és ott azt láttam, hogy az araboknak saját iskoláik vannak és a gyermekek anyanyelvükön beszélhetnek. Miért nem engedi meg az olasz kormány a déltiroli németeknek ugyanazt, amit Tripoliszban engedélyezett?

— Déltiroiban is vannak német iskolák — felelte Mussolini — és német újságok is jelennek meg Déltiroiban, ami azt bizonyítja, hogy nem írtottuk ki a német nyelvet. A nagy olasz nép saját országában azonban feltétlenül ur akar lenni és nem tűrheti, hogy egy elenyésző kicsiny kisebbség akadályát legyen nemzeti élete és kultúrája fejlődésének. Déltiro nem képezheti akadályát a német-olasz barátságnak, mivel ha a déltiroiak loyálisan viselkednek, mindent elérhetnek, amit csak akarnak. A megegyezést azonban a hamis riasztó jelentések, amelyeknek forrása nyilván Innsbruckban van, megakadályozzák.

Mussolini ezután izgatott hangon panaszkodott, hogy az ellenséges sajtó állandóan megrágalmazza. Így egy jugoszláv lap a napokban azt írta, hogy Nobile nem egyenesen, hanem Jugoszlávián keresztül repült Németországba és léghajójában Mussolini is személyesen helyet foglalt és szorgalmasan fényképezte az erődítéseket és városokat.

A beszélgetés ezután Németország helyzetére terelődött át. Őszintén feltártam a versaillesi békeszerződés tarthatatlanságát, mire Mussolini azt felelte, hogy mint német ember, ő sem nyugodhatna be a jelenlegi viszonyokba és utalt az ugyancsak megcsontított, szintén lefegyverezett, de bátor Magyarország példájára.

— Egészen természetes, hogy az új nemzeti szellemben gondolkozó Olaszország rokonszenvezik azzal a néppel, amely olyan férfias és bátor magatartást tanúsít.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

A Temesi Agrár fuzionál a Romcomit-tal.

Az aradi fiók vezetőségében nem lesz változás.

(Timisoara-Temesvár, május 8.) A Temesi Agrár Takarékpénztár tegnap Timisoaran (Temesváron) tartott igazgatósági ülésén elhatározta, hogy fuzionálni fog a Banca Comerciala Italiana si Romana bucaresti-i pénzintézettel és így irányu javaslatot terjeszt a bank május 23-iki közgyűlése elé. Ez a határozat gazdasági körök előtt nem meglepetés, mivel hogy a Banca Comerciala Italiana si Romana már évek óta birtokosa a Temesi Agrár részvényei 90 százalékának. A fuzió kimondásával a Temesi Agrár átalakul a Romcomit fiókjává és azzá alakul át az aradi fiók is. A fuzió, amely tulajdonképpen nem egyéb, mint költségmegtakarítás, nem idéz elő különösebb változásokat. A közgyűlés elé terjesztendő javaslat szerint a Temesi Agrár Takarékpénztár részvényesei 5 darab, egyenként száz lej névértékű részvényért ötszáz lej névértékű Banca

Comerciala Italiana si Romana részvényt kapnak. Ezen utóbbi részvény jelenlegi árfolyama a bucaresti-i tőzsdén 850 lejrel van jegyezve, míg a Temesi Agrár Takarékpénztár részvényei az utóbbi hónapokban 150—155 lejes áron voltak forgalomban, úgy, hogy a részvénycseré révén a Temesi Agrár Takarékpénztár részvényesei jelentős előnyhöz jutnak.

A fuzió keresztülvitele folytán néhány személyi változás fog beállni, amely érinti az aradi fiókot is. Az aradi fiók vezetője továbbra is Stein Zsigmond vezérigazgató marad. Rudali Adolf az aradi fiók igazgatója azonban Timisoarara (Temesvárra) kerül az ott megalakuló fiók élére vezérigazgatónak, Balla Hugó a Temesi Agrár vezérigazgatója pedig Budapestre megy a Magyar-Olasz Bankhoz mint igazgató.

Zürichben 3.21, Párisban 15.80 a lej.

Helyi valutaárak. (Május hó 8.)
Kifizetések: Berlin 39.20, Newyork 163.50, London 799.75, Páris 6.46, Milánó 8.65, Prága 4.85.75, Budapest 28.60, Zágráb 2.89.50, Bécs 23.07, Zürich 31.57. — Ár: Márka 39. dollár 163, angol font 799, francia frank 6.60, olasz lira 8.80, cseh korona 4.80, pengő 28.80, dinár 2.85, osztrák schilling 23.20, svájci frank 31. — Pénz: Márka 38.50, dollár 162.50, angol font 790, francia frank 6.40, olasz lira 8.60, cseh korona 4.75, pengő 28.60, dinár 2.80, osztrák schilling 23, svájci frank 30.50. — Irányzat: tartott.

Zürichi tőzsdenyitás. (Május hó 8.)
Berlin 124.12.50, Amsterdam 209.32.50, Newyork 518.85, London 2532.50, Páris 20.42.25, Milánó 27.34, Prága 15.37.50, Budapest 90.64.50, Belgrád 9.13.25, Bucaresti 3.21.50, Varsó 58.17.50, Bécs 73.

Zürichi tőzsdézárlat. (Május hó 8.)
Berlin 124.13, Amsterdam 209.32.50, Newyork 518.82.50, London 2532.50, Páris 20.42.50, Milánó 27.34, Prága 15.38, Budapest 90.64.50, Belgrád 9.13.25, Bucaresti 3.21, Varsó 58.15, Bécs 73.

Bucaresti-i tőzsdézárlat. (Május hó 8.)
Devizák: Páris 6.41, Berlin 38.80, London 794, Newyork 162, Milánó 8.58, Zürich 31.25, Bécs 22.85, Prága 4.80, Budapest 28.50. — Valuták: Napoleon. 6.35, márka 38.75, léva 1.17, török lira 0.82, angol font 792, francia frank 6.50, svájci frank 31.25, olasz lira 8.60, drachma 2.10, dinár 2.85, dollár 161.75, lengyel zloty 18.25, osztrák schilling 23, pengő 28.70, cseh korona 4.84.

— A Banca Nationala központi igazgatója Aradra jön a Victoria ügyében. A fizetési ne-

hézségekkel küzdő aradi Victoria takarékpénztár szanálásának ügyében szombaton Aradra érkezik C. Baicoianu, a Banca Nationala központi igazgatója, hogy személyesen győzdídjék meg a szanálás eddigi menetéről. Együtt a pénzintézet felhívja azokat a betéteseket, akik eddig a moratórium megadásáról szóló nyilatkozatot még nem írták alá, illetve a szanálási feltételeket nem fogadták el, hogy szombaton délután — saját érdekük szemellett tartása miatt — 5 órákor feltétlenül jelenjenek meg a város háza nagy tanácstermében, ahol ismét értekezlet lesz és ezen megjelenik az akkor már Aradra érkezett C. Baicoianu igazgató is.

Törvény védi a dolgozó nőket.

Megérkezett Aradra a dolgozó nőket és gyermekeket gyámolító törvény, amely érdekes újításokat tartalmaz.

(Arad, május 8.) Ma az aradi munkaügyi felügyelőséghez megérkezett az április 13-án kiadott, kiskorúakat és nőket gyámolító és a munkaidő új rendjét tartalmazó törvény, amely néhány cikkében rendkívül érdekes intézkedéseket foglal magában. Így a kiskorúak és a nők gyámolítását szolgálva, a legszigoribban megtiltja az ipari és kereskedelmi vállalatoknál állást vállalt nőknek és 18 éven aluliaknak az esti 10 óra után való dolgozást. Mint kivételes eseteket említi a törvény a vaskohászati, papírgyártási, cukor-raffinálási, üvegtisztítási üzemeket. A 16—18 éves kiskorúak esti tíz órán felül való dolgozása is lehetséges, ha a munkaügyi felügyelőség az engedélyt megadja. Érdekes védelmet biztosít a törvény a szülés előtt álló nőknek. Kötelezi a törvényes rendelkezés ugyanis a munkaadót, hogy az áldott állapotban levő női alkalmazottjának hathetes szabadságot

adjon, amely nyolc hétre meghosszabbítható.

Az új munkaidőre vonatkozólag pedig a törvény az összes ipari vállalatoknál csupán 8 órási munkaidőt engedélyez, ami munkafelügyelő-ségi engedéllyel kivételes esetben egy-egy órával meghosszabbítható, illetve a heti munkaidő teljeség nem haladhatja meg az 56 órát. Ez a rendelkezés természetesen nem vonatkozik a borbély, éttermi és cukrász szakmára, amelyeket kereskedelmi üzemeknek klasszifikált az új munkaügyi törvény. A kitérésokat az új törvény 500—2000, visszaesés esetén 1000—5000 lejig terjedő pénzbírsággal bünteti.

A japán—kínai konfliktus

Az angol és amerikai konzulok közvetítnek a két állam között.

Londonból jelentik: Csang-Kai-Sek tábornok kiáltványt adott ki, amelyben megállapítja, hogy a kínai-japán incidens elhárítása érdekében az angol és amerikai konzul Csi-Nan-Fuban közvetítő tevékenységet fejt ki. A japán csapatok — mondja a kiáltvány — keresik az okot az összetűzésre, rátüzeltek a katonaságra és a kínai polgári lakosságra és körülbelül ezer embert megöltek. A washingtoni jelentések szerint jelenleg 11.000 főnyi amerikai katona és 61 hadihajó tartózkodik Kínában az amerikai polgárok védelmére.

Újabb betörések Aradon.

A rendőrség fellelése szerint szervezett betörőbanda működéséről van szó.

(Arad, május 8.) A mai napon ismét több betöréssel érkezett feljelentés az aradi államrendőrséghez. Krusz Vilmos, a Str. Miclea (Szarvas-ucca) 1. számú ház lakója feljelentést tett, hogy lakásába betörték és közel hatezer lej értékű ruhaneműt loptak el. — Jéger Péter Metianu (Forray) uccai kereskedőnél szintén betörők jártak az éjszaka folyamán. Alkulccsal hatoltak be és ötezer lej értékű árut loptak. — Turnica Sándor, a Ghiba Birta (Varjassy József) ucca 16. számú ház lakójához az ablakon keresztül hatoltak be a betörők és huszezer lej értékű ruhaneműt loptak el. — A rendőrség a legnagyobb apparátussal vezette be a nyomozást a sorozatos betörések tetteseinek letartóztatására. Az a gyanu, hogy az a szervezett banda kezdte meg ismét működését Aradon, amely az elmúlt esztendő őszén rémületben tartotta a város lakosságát. A betörés színhelyén talált bűnjelkekből is erre következtet a rendőrség és reméli, hogy a tettéseket sikerül hamarosan ártalmatlanná tenni. A rendőrség különben a délutáni folyamán letartóztatott egy Egri Róza nevű rendőri felügyelet alatt álló leányt, aki értékes aranyórát lopott egyik vendégétől. Megindult ellene az eljárás.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Elköltözés miatt

fűszerállványok, kiszolgáló asztal, 2000 üzleti pénzár és vas reklamablak olcsón eladó.
Megtekinthető Str. Miron Costin (v. gróf Leiningen u. 6. vagy Str. Mos Ajun 5. (Szel-u))

Str. Alexandri (v. Salacz-uccában)

3 hatszobás modern lakás

nov. 1-től kiadó.

Terv és felvilágosítás Szántay Lajos építészeti irodájában Arad. A lakásokból (különbejárattal) 1—2 szoba mellékhelyiséggel elkülöníthető. 2611

Maculatura papír 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadójában.

I Heidelberget nem tudom felejteni!
„HEIDELBERG“ (volt Aranyhajó) vendéglő és étterem
Str. Dumbrava rosie (a katonai strandfürdővel szemben) a Marosparton, kellemes terasz, benti kórhelyiség. Elsős íd esetén kényelmes termék. — Isletes konyha, kitűnő fajborok, Hager-féle szebeni sör. — Tekepálya! Billárd! Szombaton halostély! — Mitit! Grátár! Fatányéros! — Reggel 4 órától osorba-levés. Elsőrendű olgányzene Gézeity József vezetése alatt. Abonensek felvételnek házon kívül is. Szíves pártfogást kér az új tulajdonos Anton Kuhn.

A menyháza! Acsev-villa szobái elő és utóidényre előjegyezhetők

az Arad-Brád Ipari Részvény-Társaságnál (volt Acsev.) II. emelet, 4 ajtó.

Szobaárak: Főidényben: kétágyas szoba 220 Lei egyágyas szoba 140 Lei 2691

Elő és utóidényben 50% engedmény.

Kerékpár, villany, vízvezeték

és centornázási munkálatok legolcsóbban:
Gartner Samunál
Arad, Str. Bratianu 2. (Weitzer J.-u.) 1442

Öntőmestert

keresünk

bronz- és vasöntőde

vezetésére Ploestibe. Feltételek: román állampolgárság, életkor 30—40 év, azonkívül szükséges, hogy az illetőnek nagyobb gyakorlat legyen a szakma műszaki adminisztrációs vezetésében és szervezésében, valamint a munkabérek és az üzemi szükségletek kikalkulálásában. Ajánlatokat a vonatkozó bizonyítványok másolatainak becsatolásával

Ploesti.

Casuta Postala No. 3. címre kérünk. 2596

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 5 Lel, vastagabb betűvel 8. Melve 10 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40. vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel kiadott szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézközlésre válaszolunk. Ajánlatok, jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefonszáma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

Sajtkészítők figyelmébe!!

A legkiválóbb sajt a schweizer tejoltóval készül. Hatásos, nem romlandó készítmény. **EGGER & Co. R.-T. vegyészeti gyár, Cluj.** Ugyanott kapnátok a Sajtkészítés kézikönyvét 20 lej előzetes beküldése ellenében.

VIDÉKI fiatal emberek szórakozni vágyó intelligens urileányok ismeretségi kérésik. Leveleket „Diszkrét” jellegre az Aradi Közlöny kiadóiba. 2605

„9” Tizkor, kérlek nagyon. Szerettek. 2606

ALKALMAZÁS.

PENZBESZÉDŐ kaucióképes alt. sztet keres előkelő biztosító társaság. Iroda mellett szép lakást is adunk. Részletes ajánlatot „Biztosító társaság” jellegre az Aradi Közlöny kiadóiba kérünk.

VILLANYSZERELŐT felvesszünk. Varga és Rosenfeld ógr. 10502

KIFUTÓFÚ vagy leány felvétetik „Motorica”-nál Arad, v. Asztalos Sándor-ucca 12. sz. 10502

PERFEKT főző, ügyes házvezető jó bizonyítvánnyal állást keres vidékre gazdasságba is. Cim Hofmanné. Pankota. dr. Wernernél. 2584

AKVIZITÓRT keresünk, aki hirdetés és előfizetés szerzésben járhat. Ajánlatokat „Agilis” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérünk. 3571

JÓ beszélőképességű, intelligens, 5000 lej övaddékkal és lehetőleg vasuti félléggel rendelkező utazó kerestetik. Ajánlatok „Utazó 2” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadóiba. 2604

LAKÁS.

ELEGÁNS butorozott uccai szoba fürdőszoba használattal kiadó. Boros Béni-tér 63. Feldné. 2608

HÁROMSZOBÁS lakás bérbeadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóiban. 2609

ELEGÁNSAN butorozott különbejáratu szobát keresek. Ajánlatokat „Vidéki” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 2614

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra

KIADÓ.

Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 1857

VÉTEL ÉSELADÁS.

BIEDERMAYER SZALONGARNITURÁT (elegánsat, kényelmeset, nagy divány, 2 nagy fotel, hozzáillő székek, asztal) és külön 2 Bergere fotelt keresek megbízóim részére. Salgóné bizományi-üzlet Arad, Strada, Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

ROMÁN betűkkel perzsaszőnyeg eladó. Béla-tér 9., I. em. Candró. 2607

VIZUMOK követségeknél Utlevélhosszabítások, C.F.R. bérletek

INTARZIÁS ANTIK NŐI IRÓASZTAL, faragott szalónok, különböző ebédleberendezések, bronz és rézdzisztárgyak, vitrinek, antik komódok, antik asztalkák, antik órák, szőnyegek, Wertheim szekrény, antik asztali lámpák. 100 kötet Jókai regény. 14 kötet Révay lexikon, szakácskönyvek, diványpárnák, férfi öltönyök, kredencek, szekrények, székek, vázák, órák, festmények, nyest, boa, aranyszőtt tükrök, porcellánok, disztárgyak, hintaszék, diván stb. eladók. — Salgóné bizományi üzlet. Strada Horia 1. Neuman-palota. 1000

EGY komplett garson hálószoba olcsón eladó. Baumann, Str. Josif Vulcan 6. 2613

MACULATURA PAPIR 5 kigros csomagokban kapnátok az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Carbon és indigo papírok

legjobb minőségben

Császár írógépszaküzletében

Str. Alexandri (Salac-u.) 5 Telefon 393.

ÜZLETEK.

350.000—400.000 LEI kölcsönt keresek I. helyi betáblázásra 1½ milliót érő bérházra. Cimeket „Biztos pénz” jellegre az Aradi Közlöny kiadóiba kérek. 2606

Manicűrüzlet

teljes berendezése május 9-én, szombán délután 3 órakor árverésen eladatik Str. Eminescu 3. átjáró házban, a helyiség bérbeadó. Előzetesen is értekezhetni Str. Eminescu 5. (Deák Ferenc-ucca.) 2543

I. oszt. telek

alkalmas mindenre, 3 uccára szél, 369 □-öl, legszebb helyen, 300 mtr. Tökély-tértől, áron alul sürgősen

eladó.

Cim Vacula Iosif, Str. Brumárel (Péter-ucca) 16—18. 2599

HARCSA BÉLA 1146

uri szabótermei, BUDAPEST, IV., Városház-u. 16.

Nagy raktár eredeti angol szövetekből, elismerten előkelő izlés, szolid áruk.

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszállóda vezetése alatt megnyitott Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben. TELEFON: J. 20—30.

Minden modern kényelemmel berendezve. Kitűnő étterem! Polgári áruk! Dreher sörcsarnok! A vidéki társaságok találkozó helye!

Belvárosban

több 3 szobás, fürdőszobás lakások és 2 szobás egyszerűbb lakások bérbeadó. Augusztusra egy modern 4 szobás magánház kiadó. Bővebbet: „Urani” irodában, városházával szemben. 2616

Keveset használt Romeo és International

TRAKTOROK.

továbbá fiatal, tiszta golyós MÁV.

cséplőszekrények.

MÁV. és Hofherr-Schranz átalakított és eredeti

magánjárók

kapnátok. 2544

Neumann Márk géposztálya.

Timisoara, IV., Str. I. Văcărescu (Bem-u.) 7.

Csődárverési hirdetemény.

Roth testvérek gurahonti cég csődügyében ezennel közhírré teszem, hogy a csődválasztmány határozata folytán a csődleltár 1—48, 50—200, 202, 204—270, 272—641, 654—656, 666—1504 tételei alatt felvett 1.794.910 lei beszerzési és 1.915.561 lei becsértéket képviselő fűszer, vas, szesz ital, üveg és porcellán, pamut fonal, építési anyagok és az összes üzleti berendezési tárgyak Wertheim szekrényekkel együtt ajánlati uton egy tömegben árverés alá kerülnek.

A zárt írásbeli ajánlatok, a becsérték 10 %-ának megfelelő bánatpénzzel együtt dr. Krausz Gyula választmányi elnök irodájában Arad Str. Mețianu 2. szám alatt 1928. évi május hó 23-ának d. e. 12 óráig nyújtandók be, míg a benyújtott ajánlatok felett az állandó választmány ugyanezen nap délután 3 órakor fog fentnevezett helyen határozni.

Az egyéb árverési feltételek, nemkülönben a feltár és az ingók közbenjöttömmel naponként bármikor megtekinthetők.

Arad, 1928. évi május hó 5-én.

Dr. Weisz József

ügyvéd,

csődöntőmegmondnok

Gurahont.

Nyári menetrend

ERVÉNYES MÁJUS 15-TŐL

ARADRA ÉRKEZIK:

Gyors Timisoaráról	0.25
Expressz Curticiról	0.40
Személy Timisoaráról	5.15
Személy Oradea-Mareról	5.16
Expressz Teiusról	5.50
Orient-expressz Curticiról	6.57
Személy Brádról	7.00
Személy Jimboleáról	7.15
Személy Pecicáról	7.18
Személy Curticiról	7.25
Személy Teiusról	7.30
Személy Timisoaráról	7.55
Gyorsmotor Brádról	8.40
Személy Curticiról	8.53
Személy Timisoaráról	9.46
Személy Pecicáról	11.58
Személy Curticiról	12.04
Személy Brádról	12.08
Személy Oradea-Mareról	13.12
Személy Teiusról	13.30
Gyorsmotor Pecicáról	13.31
Gyors Teiusról	13.46
Gyors Timisoaráról	13.50
Vegyes Otlacáról	15.55
Személy Timisoaráról	16.07
Vegyes Pecicáról	16.25
Gyors Curticiról	16.54
Személy Oradea-Mareról	16.37
Személy Curticiról	18.57
Vegyes Jimboliáról	19.27
Gyorsmotor Oradea-Mareról	19.42
Személy Timisoaráról	19.45
Személy Brádról	20.14
Személy Pecicáról	21.05
Személy Curticiról	21.06
Személy Teiusról	23.07
Orient-expressz Teiusról	23.20

ARADRÓL INDUL:

Személy Oradeára	0.50
Személy Curticira	0.55
Expressz Teiusra	1.05
Személy Timisoarára	1.10
Személy Pecicára	5.25
Személy Teiusra	5.30
Személy Timisoarára	5.35
Személy Brádra	6.00
Gyors Timisoarára	6.05
Expressz Curticira	6.14
Gyorsmotor Oradeára	6.30
Vegyes Jimboleára	6.50
Személy Pecicára	6.55
Orient-expressz Teiusra	7.10
Személy Curticira	7.20
Személy Curticira	8.54
Személy Oradeára	10.25
Személy Timisoarára	10.30
Gyorsmotor Pecicára	10.40
Személy Brádra	11.30
Személy Timisoarára	14.08
Személy Teiusra	14.10
Vegyes Pecicára	14.10
Gyors Curticira	14.16
Személy Curticira	14.30
Személy Jimboleára	14.45
Személy Brádra	14.58
Gyors Timisoarára	16.50
Személy Oradeára	16.52
Gyors Teiusra	17.04
Vegyes Otlacára	17.25
Személy Pecicára	17.52
Személy Curticira	18.04
Gyorsmotor Brádra	18.35

Muzsaj József

Arad, a színházzal szemben.

Tavaszi árjegyzéke:

	LEJ:
Tavaszi divatöltöny ...	1600—
Tiszta gyapjuöltöny ...	2450—
Covercoatdivatöltöny ...	3150—
Felöltő tavaszi ...	1950—
Divat-ulster ...	2350—
Covercoat ulster v. raglán	3500—
Fregoll-kabát ...	2100—
Gummikabát ...	860—
Iskolaöltöny előírás szerint	1600—

Divatszabóság! 178

Nagy posztó raktár!

!! **Künstler-vizumiroda** !!

Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Dácia szállóval szemben.

Bármily ügyet vagy meg-
bizást pontosan elintézt.